

RUN Nieuwsbrief 2024

Beste RUN-consortiumpartners en overige geïnteresseerden,

De kerstvakantie staat voor de deur. Om feestelijk de feestdagen te starten sturen we jullie graag deze RUN-nieuwsbrief. Een kort overzicht van de hoogtepunten van dit jaar, inclusief enkele interessante lees-, kijk- en luisteropzichten voor onder de kerstboom. Het RUN-onderzoeksteam sluit dit jaar met een goed gevoel af, en we kijken terug op mooie activiteiten en belangrijke mijlpalen. Een greep uit de belangrijkste gebeurtenissen uit het project:

- Bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) zijn dit jaar verschillende pilots gestart waarin geëxperimenteerd wordt met meer reflexieve vormen van toezicht. Alle consortiumleden zijn tijdens de reflexieve sessie in mei van dit jaar bijgepraat over de pilot rondom toezicht op dementienetwerken, die in 2025 een vervolg krijgt. Daarnaast zijn er ook pilots van start gegaan binnen het toezicht op de Verpleeghuiszorg en Ambulancezorg. Volgend jaar start een pilot binnen de Jeugdzorg, en mogelijk ook bij andere toezichthouders.
- Op basis van veldwerkinzichten en de discussies tijdens onze reflexieve sessies zijn we begonnen met het opstellen van een handreiking voor inspecteurs over reflexief toezicht. (Zie hieronder voor meer informatie).
- De promovendi Milan, Mirjam, Mariëtte & Eline hebben hun eerste artikelen ingediend, gebaseerd op literatuuronderzoek en verdiepende interviews met mensen in een kwetsbare positie. We hopen dat deze wetenschappelijke publicaties het veld verder vooruit helpen! Zodra de artikelen zijn gepubliceerd, delen we ze via de RUN-website en onze sociale mediakanalen.
- Het veldwerk van de promovendi voor hun tweede publicaties – waaronder observaties bij dienstverleners en hoe zij de verhalen en ervaringen van cliënten gebruiken om hun diensten te verbeteren – is inmiddels afgerond.
- En ook dit jaar hebben de onderzoekers de inzichten uit het veldwerk en het literatuuronderzoek gepresenteerd op verschillende (internationale) congressen. Naast het delen van kennis, zijn dit altijd waardevolle kansen om nieuwe inzichten op te doen om met elkaar bij te dragen aan de vernieuwing van toezichtspraktijken.

Veel gezamenlijke stappen die we dit jaar weer hebben gezet, en waar we trots op zijn. We bedanken iedereen hartelijk voor hun bijdrage. In april 2025 zien we velen van jullie weer tijdens de zesde reflexieve sessie. Tot dan, en namens het hele RUN-team wensen we jullie fijne feestdagen toe!

Symposium Patiëntenwetenschappen: verhalen ophalen, vertalen en laten meebepalen en oratie Hester van de Bovenkamp

Op 15 november vond het symposium *Patiëntenwetenschappen: verhalen ophalen, vertalen en laten meebepalen* en aansluitend de oratie van Hester van de Bovenkamp plaats.

Op het symposium gingen verschillende sprekers in op de waarde van ervaringsverhalen. Coleta Platenkamp, oprichter van de Stichting Coleta's Chronisch Circus en de collectie www.patiëntervaringsverhalen.nl, vertelde over de achtergrond en het potentieel van deze collectie. Nada Akrouh presenteerde over haar onderzoek, op basis van ervaringsverhalen van vrouwen met borstkanker, naar de veelzijdigheid van [wachtervaringen in de zorg](http://www.wachtervaringen.nl), de impact daarvan en hoe zij daarmee omgaan. Margo Trappenburg reflecteerde op de vraag [waaron mensen hun verhalen delen](http://www.waaronmensenhunverhalendelen.nl). De vraag waarom verhalen ook belangrijk zijn in beleidsdiscussies werd belicht door Violet Petit-Steeghs, aan de hand van het voorbeeld hoe over mensen met onbegrepen gedrag wordt gesproken in het publieke debat en in beleid. Hans Vollaard ging in op hoe verhalen kunnen worden vertaald door vertegenwoordigers en wat nu een goede vertegenwoordiger maakt. Moeten zij een doorgesleuk van deelbelangen zijn of zelfstandig op zoek naar het algemeen belang? Marjolijn Heerings en Roman Giling namen een aantal intermezzo's voor hun rekening waarbij zij lieten zien wat de toegevoegde waarde is van het ophalen van ervaringsverhalen op film.

Na het symposium sprak Hester van de Bovenkamp haar oratie uit. Daarin introduceerde zij het vakgebied Patiëntenwetenschappen dat er op is gericht om te leren op welke manier kennis uit de ervaringen van patiënten en hun naasten zorg en ondersteuning kan verbeteren. Daarbij staan verhalen centraal. Leren van ervaringen vraagt allereerst om verhalen *op te halen*, met aandacht voor diversiteit; en die verhalen te analyseren om ze tot een collectieve kennisbron te maken. De volgende stap is nagaan hoe patiëntenverhalen worden *vertaald* via participatie en vertegenwoordiging. Tot slot bestudeert Patiëntenwetenschappen de vraag hoe verhalen besluitvorming in de zorg ook kunnen *meebepalen*. In de eerste plaats gaan verhalen van patiënten en naasten over het alledaagse leven met een aandoening en de directe ervaringen met zorg en ondersteuning. De individuele zorgrelatie tussen patiënten en zorgmedewerkers speelt daarbij een belangrijke rol. Zorgverleners kunnen uit verhalen leren wat daarin belangrijk is voor hun patiënten. Maar de lessen uit verhalen moeten, willen ze echt impact hebben, ook op andere plekken terecht komen. Het is te makkelijk om te zeggen dat zorgverleners het verbeteren van zorg en ondersteuning allemaal op moeten lossen in de zorgrelatie als die relatie op allerlei manieren beïnvloed wordt van buitenaf, door de bestuurlijke, organisatorische en maatschappelijke context. Dit vraagt van toezichthouders een manier van werken waarbij bestaande aannames en toezichtkaders ter discussie worden gesteld. Als je een ander perspectief op zorg en ondersteuning echt serieus wil nemen moet je immers ook bereid zijn eigen praktijken daarop aan te passen. De oratie is terug te [lezen](#) en te [kijken](#).

Literatuurstudies naar het gebruik van narratieve benaderingen in de ouderenzorg en zorg voor kinderen en jongeren

Als onderdeel van de RUN-studie voert het onderzoeksteam naast empirisch veldwerk ook literatuuronderzoek uit. Literatuuronderzoek helpt om inzicht te krijgen in wat er al geschreven en bekend is over een bepaald onderwerp. Hier helpen we het onderzoek, maar ook de praktijk mee. Dit jaar hebben PhD-onderzoekers Mirjam Kalisvaart en Eline Verheijen twee literatuurstudies uitgevoerd naar het gebruik van narratieve benaderingen in respectievelijk de ouderenzorg en de zorg voor kinderen en jongeren. Welke benaderingen worden er bij deze doelgroepen ingezet en wat zijn de ervaringen daarmee?

Narratieve benaderingen worden gekarakteriseerd als inclusieve en toegankelijke methoden voor een divers publiek en een manier om kwetsbare doelgroepen, die vaak gemarginaliseerd en buitengesloten worden, te betrekken bij kwaliteitsverbetering. Daarnaast worden narratieve benaderingen gekenmerkt als participatief, waarbij wordt erkend dat ouderen in de ouderenzorg en kinderen en gezinnen met zorgervaringen vaak het best in staat zijn om inzichten te co-creëren over hoe zorgdiensten een positieve impact op hun leven kunnen hebben. Voorbeelden van narratieve benaderingen zijn gesprekken aan de hand van foto's en het gebruik van tekeningen.

Uit de literatuur blijkt dat narratieve benaderingen worden gebruikt om nieuwe perspectieven op te halen over kwaliteit van zorg, om te reflecteren op ervaringen van kwaliteit van zorg, voor empowerment van kwetsbare doelgroepen, zoals kinderen en ouderen, en voor het verbeteren van zorg en maatwerk. Uit de twee literatuuronderzoeken blijkt dat de perspectieven van zowel ouderen als kinderen, jongeren en hun ouders een goede aanvulling zijn op dominante perspectieven over kwaliteit van zorg van professionals. Desondanks zijn er bij het gebruik van narratieve benaderingen uitdagingen omtrent inclusie, het tot stand brengen van blijvende veranderingen in organisaties en duurzame inzetbaarheid van de benadering zelf. Narratieve benaderingen vallen vaak terug op de deelname van ouderen, kinderen en jongeren die zich goed verbaal kunnen uiten in plaats van verbaal minder sterke kinderen en jongeren of ouderen met cognitieve beperkingen. Daarnaast worden narratieve benaderingen nog te vaak ad hoc ingezet en niet geborgd in kwaliteitsverbeteringsprocessen binnen organisaties. De rol van het management en de support vanuit de organisatie zijn cruciaal in het borgen van deze benaderingen.

De artikelen van Mirjam en Eline zijn inmiddels ingediend bij academische tijdschriften. Zodra ze zijn gepubliceerd, zullen we deze via LinkedIn en de RUN-website met jullie delen.

Samen een handreiking voor reflexief toezicht ontwikkelen

In 2025 zal het RUN-project zich voornamelijk richten op de ontwikkeling van praktische handleiding voor reflexief toezicht, speciaal bedoeld voor toezichthouders. De inzichten uit het veldwerk van de promovendi, de gesprekken met inspecteurs en de waardevolle input van alle consortiumleden zullen we gebruiken om deze handreiking vorm te geven. In december hebben we via een vragenlijst extra input binnen het consortium verzameld. Veel dank aan iedereen die hierop heeft gereageerd. Voor wie nog niet in de gelegenheid is geweest dit te doen: jullie input is nog steeds erg welkom!

Tijdens de IGJ Kennisdag op 21 november jl. deelden enkele inspecteurs van de IGJ hun eerste ervaringen met de reflexieve toezichtpilots. Hoewel inspecteurs enthousiast zijn over het experimenteren met deze nieuwe vorm van toezicht, ervaren ze ook uitdagingen in de praktijk. Het blijkt niet altijd eenvoudig om het reflexieve gesprek te voeren en als inspecteur een meer stimulerende dan oordelende rol aan te nemen. Dit roept vragen op over wat een dergelijke niet-oordelende houding van inspecteurs vraagt, en welke ondersteuning ze daarbij nodig hebben. "Een gesprekshandleiding," suggereerde iemand, terwijl een ander pleitte voor "training in het omgaan met botsende perspectieven" wanneer deze naar voren komen.

Alle suggesties zullen worden meegenomen, verder uitgediept en onderzocht in het vervolg van het RUN-onderzoek.

Symposium: menselijke maat bij de handhaving van de Participatiewet en boekpresentatie "Van Hard naar Hart"

Op 29 november organiseerde RUN-onderzoeker, Paulien de Winter, een symposium ter afsluiting van haar onderzoeksproject 'Menselijke maat: van hard naar hart?'. Tijdens het evenement gingen handhavers en wetenschappers in gesprek over de menselijke maat in de uitvoeringspraktijk. Met 80 aanwezigen uit onder andere gemeenten, ministeries en academische instellingen, werd het eerste exemplaar van haar boek overhandigd aan Cathelijn Peters (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid). Handhavers deelden hun ervaringen uit de praktijk, terwijl wetenschappers inzicht gaven in de uitdagingen van maatwerk, ambigüiteiten en ontwikkelingen binnen de Nederlandse arbeidsmarkt en sociale zekerheidswetgeving.

'Ik vond het heel leuk dat er mensen uit de praktijk waren, maar ook mensen van de VNG etc. Hierdoor zie je dat er op meerdere fronten praktijklagen met deze wet zijn in plaats van alleen bij de gemeenten.' (Christine van Weysbergen, toezichthouder)

'Ik heb met name genoten van de afwisselingen van uitvoering naar wetenschap. De visie van de wetenschappers op het onderwerp was zeer interessant, al ben ik het niet overal mee eens als ik het niet snel vergeet en neem ik zelfs een aantal meningen mee.' (Rilja Croes, handhavingsspecialist)

Het symposium vond plaats naar aanleiding van de publicatie van het boek ['Van hard naar hart? Handhavers over de menselijke maat in de Participatiewet'](#). Hierin wordt beschreven hoe het handhavingbeleid de afgelopen vijftig jaar is veranderd, met een verschuiving van fraudeopsporing naar meer maatwerk en aandacht voor de menselijke maat. Het onderzoek laat zien dat er grote verschillen zijn onder handhavers in visie en aanpak, dat er oog is voor uitkeringsgerechtigden, maar ook zorgen bestaan over een te zachte benadering. Daarnaast blijkt dat een rechtsgievere overheid tijd, geld en vertrouwen in uitvoerders vereist. Handhavers ervaren spanning tussen willekeur en maatwerk.

'Het [boek] heeft vooral het inzicht gegeven dat geen 1 burger gelijk is en daardoor eigenlijk altijd maatwerk mogelijk is. Daarnaast ook dat maatwerk geen excuus mag zijn voor slecht beleid en dat het vooral zaak is aan gemeenten om zo goed mogelijk beleid te maken, zodat maatwerk mogelijk 'kan' zijn, maar dat het niet structureel toegepast moet worden.' (Christine van Weysbergen, toezichthouder)

'Wat ik meeneem?! We zijn er nog lang niet, iedereen die betrokken is bij het onderwerp van uitvoering, wetenschappers tot de wetgever hebben een ander invulling van het werk en hoe deze omgevoerd moet worden. Welke vorm de het proces ook heeft niks is fout/goed, wel genoeg stof om over na te denken. Wat ik meeneem is dat een gemeente heeft niet te veel een andere gemeente.' (Rilja Croes, handhavingsspecialist)

Luister-, kijk- en leestips

Bezoek (online): Kennisdossier verhalende methoden

Voor wie nog niet bekend was met het kennisdossier 'verhalende methoden'. Dit dossier geeft niet alleen een overzicht van de verhalende methoden die door organisaties in gebruik zijn, maar ook mooie praktijkverhalen van hoe daarmee wordt gewerkt.

Kijk: Jongeren in een kwetsbare positie in beeld

Er zijn dit jaar verschillende series uitgezonden over jongeren in de jeugdhulp: o.a. 'Verloren Jongeren' te zien op NPO Plus. De makers laten zien wat er gebeurt met jongeren die 18 jaar worden en een achtergrond in de jeugdhulp: ze belanden veelal in de maatschappelijke opvang.

Lees: Komt een land bij de dokter

Michelle van Tongerloo werkt als huisarts in Rotterdam en als straatarts in de Pauluskerk. In haar boek 'Komt een land bij de dokter' schrijft ze over het gefragmenteerde zorg systeem, de overheid en samenleving. Op basis van haar ervaringen leest het boek tevens een systeem pleidooi om meer naar mensen te luisteren in plaats van het systeem.

Luister: podcast: Menselijke maat: van hard naar hart

In de podcast Menselijke Maat: Van hard naar hart? spreekt Paulien de Winter met uitvoerders en handhavers van de Participatiewet over de realiteit van hun werk is. In de podcast zijn verschillende handhavingsspecialisten te gast en stellen we vragen als: Wie zijn eigenlijk deze handhavingsspecialisten? Hoe ziet hun dagelijkse werk eruit? En wat denken zij over maatwerk en de menselijke maat?

Lees: Oratie Iris Wallenburg "De zorg een asset? Een sociologische blik op de zorg"

RUN-onderzoeker, Iris Wallenburg, heeft op 6 december jl. haar inaugurele uitgesproken. De zorg lijkt steeds meer te worden tot een product waar je in kunt investeren en geld mee kunt verdienen; een asset. Maar wat betekent het als we de zorg als een asset gaan zien (voor patiënten, zorgverleners, bestuurders, beleidsmakers), en wie spelen hierin een rol? Deze vragen bespreekt Iris in haar oratie.

Kijk: Nooi te oud

In de KRO-NCRV serie Nooi te oud, zetten *Tim Senders, Jasper Demollin en Stijn van Vliet, elke aflevering alles om alles om opa's en oma's de dag van hun leven te geven. Samen met hun kleinkinderen stappen de senioren uit hun comfortzone en laten ze zien dat je nooit te oud bent om je droom waar te maken.*

Vragen? Ideeën? Opmerkingen?

Neem contact op!

Contactpersonen

Dr. Josje Kok, projectcoördinator: kok@eshpm.nl

Prof.dr. Anne Margriet Pot, projectleider: pot@eshpm.eur.nl

Alle algemene informatie over het RUN-project treft u op de [project website: "Het eigen verhaal als basis voor toezicht"](#)

Op onze [LinkedIn pagina](#) geven de onderzoekers updates over het onderzoek en delen we overige relevante activiteiten en publicaties. Volg ons vooral, en tag het [RUN-project](#) bij interessante ontwikkelingen. We horen graag van u.

Deze e-mail is verzonden aan [{{email}}](#). • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u M.F.vankeulen@eshpm.eur.nl toe aan uw adresboek.